

Tóth Tibor Pál

EGY ÚJ MŰVÉSZETI FELSŐOKTATÁSI INTÉZET MEGSZÜLETÉSE

KELETKEZÉSTÖRTÉNET

I. A SZÜLETÉS 4 ÉVE (1990–1994), AZ OKTATÁS ELSŐ 5 ÉVE (1994–1999), ÉS AZ INTÉZET 20 ÉVE (1994–2014)

A Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karán belül létrejött egy új intézet, melynek neve lett Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI). Az alapítás ötletét először 1990-ben Tasnádi György belsőépítész és kollégája, Brácsky István vetették fel. Az alapgondolat lényege az volt, hogy ha már Sopronban sikeresen működik az Egyetem Faipari Mérnöki Karán a mindent átfogó tudást nyújtó műszaki faipari mérnök képzés, miért ne lehetne erre az ismeretre és tudásanyagra felépíteni a belsőépítészeti, a bútortervezési, a formatervezési művészeti képzést is. Tasnádi György felkereste az egyetem akkori rektor urát, dr. Winkler András egyetemi tanárt, aki örömmel fogadta az elképzelést, hiszen az az egyetem érdekeit is szolgálta. Jelesül: ebben az időszakban az Oktatási Minisztérium a működő egyetemi oktatók létszámának csökkentéséről rendelkezett, de ha a terv valóra válik, akkor az új intézet létrehozásával nem kell elbocsájtani tanárokat a karról. Ezért is született meg olyan gyorsan, szinte az ötlettel egy időben a Faipari Mérnöki Karon belül az Alkalmazott Művészeti Intézet. Megindult a szervezés. Az egyetem felvette a kapcsolatot a Minisztériummal. 1990-től 1994-ig tartott az Intézet felépítése.

Az AMI létrehozásában, akkreditálásában Fekete György belsőépítész, Munkácsy Mihály-díjas érdemes művész, mint az akkori Művelődési és Közoktatási Minisztérium Államtitkára a vette ki részét. Az oktatás megindulásától (1994) számítva 12 évig előbb mint kinevezett egyetemi tanár, majd mint professzor emeritus, belsőépítészeti oktatott.

Tasnádi György aki 1990 novemberében Brácsky Istvánnal együtt felvetette az új intézmény létrehozásának alapgondolatát, 1991 szeptemberétől mint művészeti osztályvezető, 1994-től 1995-ig mint Intézetvezető, formatant és belsőépítészeti oktatott. Helyét 1995 szeptemberétől 1996-ig Illés Csaba gépészmérnök, formatervező művész vette át. Illés Csabát az Intézetvezetés mellett docensnek is kinevezték. Tasnádi György 1995-től 1998-ig rektori tanácsadó volt, 1998-tól 1999-ig intézeti főmunkatársi pozícióban. Ő dolgozta ki az új intézet öt évre szóló teljes tantervét, működési tematikáját, az oktatásra felkínált iskolai épületek belsőépítészeti tervét, tantermeit, előadók helyét. 1996-tól Illés Csaba után Mészáros György festőművészt, középiskolai rajztanárt kérték fel az intézet vezetésére, egyúttal kinevezték egyetemi docensnek. Ő 1996-tól 2012-ig, tehát tizenhat éven át tanított és tanít ma is az AMI igazgatójaként és oktatójaként.

Feltétlenül meg kell említeni az intézet felépítésében, akkreditálásában szintén nagy érdemeket szerzett Cserny József formatervező művész, Kossuth-díjas érdemes és kiváló művész szerepét, Ő Kossuth-díjasként akkreditálhatott, ő hívta meg oktatónak Csikszentmihályi Péter belsőépítész egyetemi tanárt és Szentpéteri Tibor formatervező művészt, ugyancsak egyetemi tanárt az Iparművészeti Főiskoláról. Őket, kettőjüket 1994-ben felmentették az Iparművészeti Főiskolán való oktatás alól, így váltak szabaddá erre a posztra. Cserny Józsefet az intézet létrehozásában végzett tevékenységéért az egyetem szenátusa Dr.h.c. azaz adományozott tiszteletbeli doktori címmel tüntették ki, ezzel honorálva az egyetemnek tett szolgálatát. Oktatói munkáját csak rövid ideig, 1994-től 1999-ig folytathatta, és csak óraadói státusban, mivel a jövőt érintő oktatási, formatervezői elképzeléseit. (pl. az oko-design oktatást) sorra elgáncsolták, majd már óraadói státust sem kapva, a tanszékvezetője kiszorította az intézetből.

Az AMI felépítése, tanítási struktúrája, oktatói, diplomái

E bevezető szerzőjeként feladatomnak tartom, hogy a a teljesség igényével ismertessem az új művészeti iskola, a Nyugat-magyarországi Egyetem (NYME) – Faipari Mérnöki Kar (FMK) Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI) megszületését, tanítási struktúráját, oktatását, a kiadott diplomák mibenlétét. Így függetlenül attól, hogy e könyv csak az építészeti, belsőépítészeti szakmát gyakorló kollégákról szól, nekem mégis az AMI minden szakirányáról átfogó ismertetést kell adnom.

Az Intézet indulásakor 3 tanszék állt fel:

a) Alapképző Tanszék

Az oktatásban fejrajz, alakrajz, festészet, kompozíciós elemrendszerek, grafikák, anatómiai tanulmányok, szobrászat szerepeltek és szerepelnek ma is. Az Alapképző Tanszék adta meg a felsőbb éves tanulmányokhoz szükséges művészi alapokat. Kimagasló képzést nyújtott és nyújt ma is Soltra Tamás a szobrászok képzésében. Ő nemcsak a hallgatók fej- és alakmintázását tartja szem előtt, hanem didaktikus céllal filozófiai kérdésekre is választ vár, hogy segítsen a leendő művészeknek a kislasztikai megfogalmazásaikban, absztrahált formakeresésükben a saját belső énjüket fejezni ki. A plasztika nála filozófiai szellemi főpróba és főprogram az oktatásban. Alapelve az eleven szemlélet, ami által a gondolat az anyag és a technológia közösen érvényesülhet. Az archivált munkák összessége kimagaslóan európai szintű.

Oktatók: Mészáros György festőművész tanszékvezető, egyetemi docens igazgató; Tasnádi György intézeti főmunkatárs; Soltra Tamás szobrász és éremművész, egyetemi docens; Dr. Szála Erzsébet művelődéstörténész, egyetemi docens.

Meghívott előadók: Váasztok Emese grafikusművész; Gulyás Dénes festőművész. Mindhárom tanszéken 5 éven keresztül művészetelméleti oktatást tanítottak-tanítanak.

Óraadók: Dr. Pogány Gábor művészettörténész, művészettörténetet tanított; Dr. Vadas József művészettörténész, művészettörténetet, designtörténetet tanított és tanít.

b) Belsőépítész Tanszék (1994-től 2007-ig hívták így.)

Oktatásban: építészeti tervezés, megközelítő belsőépítészeti tervezés.

A tanszéken elsődlegesen az Iparművészeti Főiskola Építész Tanszék oktatási rendszerét, metodikáját folytatták, azaz hozta át a tanszékvezető az új iskolájába. Ez 70%-ban építészeti tervezésben, 30%-ban belsőépítészeti tervezésben indult és működött. Így kevésbé fért bele a komolyabb mélységben kidolgozottabb enteriorteremtés, nem beszélve az egyedi kiviteli tervű bútortervezésre. Ami a jövőt illeti, ezen tanszéken az MA-képzésben lehetőség lesz 2014-től a Belsőépítész-Környezettervező Művész diploma megszerzésére is, hisz megkapta az Intézet az akkreditált oktatási lehetőséget. Így talán az előirányzott arányok e helyen megváltozhatnak, 40% építészeti és 60% belsőépítészeti oktatásra.

A Belsőépítészeti Tanszék hallgatóinak oktatásában (mélységében a 3 éves képzés alatt) az egyetem Építéstani Tanszéke tanárainak oktatása biztosított kellő alapképzést.

Oktatók: Csikszentmihályi Péter belsőépítész, tanszékvezető egyetemi tanár; Fekete György belsőépítész, egyetemi tanár, majd professzor emeritus, később Kossuth-díjas; Dr. Winkler Gábor építési tanszékvezető, egyetemi tanár; Dr. Kubinszky Mihály építész, egyetemi tanár; Dr. Somfalvi György mérnök, egyetemi adjunktus; Hadas László építész, egyetemi tanársegéd; Szabó Péter építész, egyetemi tanársegéd; Józsa Béla tanszéki mérnök.

Óraadók: Bánáti János belsőépítész egyetemi docens; Mátrai Péter építész; Jahoda Maja belsőépítész, Metz Beáta építész, Turányi Gábor építész, egyetemi docens; Vági Ervin belsőépítész; Vajda Géza építész; Supka Kovács Tamás építész; Fekete Szilárd építész; Debreceni Gábor mérnök; Gönye Réka tanár.

c) Formatervező Tanszék

Itt két szakirányban indult el a képzés: ipari formatervezésre és csomagolástervezésre grafikával együtt.

A 3 éves erős szakirányú alapképzési oktatás után a negyed- és ötödévben vált lehetővé azon feladatok kiadása, melyeket az Intézet megszületésekor célul tűzött ki az Egyetem Faipari Kara a Belsőépítészeti és Formatervezési Tanszékkel együtt; jelesül: a Formatervező

Tanszéken a bútortervezés. Ennek a műszaki, anyagszerkezeti, anyaghasználati és minden járulékos ismereteit az Egyetem Faipari Mérnöki Kar oktatása is biztosította a 3 éves képzésben, a társtanszékeken.

Feladatok: Komplet elemes konyhabútor család, előszoba-tároló korpusz bútorcsalád, nappali szobabútor család, fürdőszoba bútorcsalád bútorainak és berendezéseinek formatervezése, az enteriőrből való elhelyezése a teljes belsőépítészeti megoldással. Ezenkívül székek és székcsaládok tervezése, többfunkciós kárpitos bútor és bútorcsaládok tervezése, vázszerkezetes ülőbútorcsalád tervezése, múzeumi kisbútorok újragondolt áttervezése, dolgozószobák könyves falainak, íróasztalainak, kiegészítőinek tervezése, játszótéri bútorok tervezése. A tervezés mindig az aktuális új anyagok, bútortervezési vasalatok, szerkezetek technológiák ismeretével terveződtek, mégpedig úgy, hogy a magyarországi bútorgyárat, üzemeket keresték meg – gyümölcsöző együttműködést teremtve. Ez fontos szempont volt a diplomamunkák megvalósításainál.

Fő oktatási feladatnak számított az üzlethelyiségek komplett belsőépítészeti tervezése is.; új funkcióra, térformálásra, az egyedi berendezések kiviteli tervszintű megtervezésével együtt, Sopron, Győr, Bp. belvárosaiban, részben műemléki házaiban működő üzletek átalakításával, beleértve a portálok, cégerek, feliratok grafikai tervezését is.

Az ez irányú tanításhoz és oktatáshoz nagy segítséget adott Intézetünknek prof. Dr. Molnár Sándor dékán egyetemi tanár, aki mint tudós faipari mérnök is széles körű kapcsolatrendszerrel bírt a hazai famegmunkáló és bútorgyártó cégekkel, így rajta keresztül is sok projektben közös munkát végeztünk a gyártókkal. Pl. az akácfa mint új felhasználási anyag és lehetőség az ülőbútorok, kerti bútorok, valamint a keretszerkezetű korpuszbútorok ajtóinak tervezésénél. Az elkészült bútorok Formatervezési Nívódíj-ban részesült 2002-ben.

Erre az oktatásra és tudásanyagra is építve indul el a tanszéken a kis és nagyszériás bútortervezés, mint egy eddig kevésbé létező, mindent átfogó bútortervezési oktatási, képzési forma.

Az oktatás szakmai területei: Teljes körű belsőépítészeti: bútor-ergonómia (szék, kárpitos korpusz); bútor-esztétika; bútorgyártási technológia; anyagismeret. Mivel jómagam 29 évig a Kanizsa Bútorgyár vezető tervezője és a gyártmányfejlesztési osztály vezetője voltam, közel 400 terméket terveztem. Ezek mellett majd 200 belsőépítészeti munkát is elkészítettem. Az AMI-ban IV. és V. éves hallgatókat oktattam a szakmára egyedül, a kétszer két félévben, 1997-től 2013-ig. A leírtakból jól kitűnik, hogy a Formatervező Tanszék az alapítási gondolathoz hű maradva teljesítette feladatait a belsőépítészeti és bútortervezés oktatási területén. Persze fontos információ még az is, hogy a leírt feladatokon túl más irányú tárgy-

formálásban is megmérettetésre kerültek a hallgatók. Pl.: kerékpár, kéziszerszámok, motorok, autók, buszok, erőgépek, lámpák, egészségügyi kis készülékek stb., stb. tervezésében. A kezdetektől folyamatosan bővült a hallgatók létszáma mind két szakon, a tanári kar összetétele is megváltozott. Óraadói státusból főállásba kerültek docensek, tanárok.

Oktatók: Szentpéteri Tibor formatervező művész, tanszékvezető egyetemi tanár; Illés Csaba gépészmérnök, formatervező művész, egyetemi docens; Kassai Ferenc grafikusművész, egyetemi adjunktus; Riedl Ervin műhelyvezető; Labozár Antal intézeti mérnök.

Faanyagtudományi Intézet: Dr. Molnár Sándor tanszékvezető egyetemi tanár; Preszlen Ilona egyetemi tanár.

Technológiai Intézet: dr. Molnárné Poós Paula egyetemi adjunktus; dr. Süveg József egyetemi docens; Szemerei Tamás főmunkatárs; dr. Kovács István Gábor egyetemi adjunktus. Gyártástechnológia–Termékfejlesztési Intézet: dr. Szabó Imre tanszékvezető egyetemi tanár; dr. Hegedűs József egyetemi docens.

Meghívott előadók: Dr. h. c. Cserny József Kossuth-díjas designer; Gollob József formatervező ny. egyetemi docens; Monostori Vladimír formatervező művész; Tóth Tibor Pál belsőépítész bútorigipari formatervező. Jomagam 1997. szeptember 3-tól tanítók meghívott óradóként komplett belsőépítészeti és bútorigipari formatervezést az Alkalmazott Művészeti AMI-ban.

A 2012 év tanári kara

Építész Tanszék

Oktatók: U. Nagy Gábor építész docens szakfelelős 2009-től, majd intézeti igazgató kinevezést is megkapta; Csikszentmihályi Péter DLA h.c. belsőépítész; Mátrai Péter DLA egyetemi tanár építész; Márkus Gábor DLA egyetemi docens, belsőépítész; Hadas László építész főtanácsadó; Király Rita Rebeka DLA egyetemi adjunktus, építésztervező művész; Herczeg Tamás DLA egyetemi adjunktus okl. építész.

Meghívott előadók: Kőnig Tamás DLA építész egyetemi docens; dr. Fekete Zoltán építész; Arnóth Ádám építész; Józsa Dávid okl. építész; Katona Vilmos okl. építészmérnök; Kiss Dániel építész tervező művész; Lieb Roland építész tervező művész; Páhi András építész tervező művész; Szita Elemér épületgépész mérnök; Vági Ervin belsőépítész.

Formatervező Kar

Oktatók: Csepregi Sándor DLA Ferenczy Noémi-díjas egyetemi docens, BA szakfelelős belsőépítész majd a kar tanszékvezetői kinevezést is megkapta; Szentpéteri Tibor DLA

h.c. egyetemi tanár, az MA képzés szakfelelőse formatervező művész; Illés Csaba okl. gépészmérnök, formatervező művész docens; Tóth Tibor Pál egyetemi docens, majd címzetes egyetemi tanár belsőépítész bútorigipari formatervező; Bánáti Gábor formatervező főtanácsadó; Gosztom András intézeti munkatárs, csomagolástervező grafikus formatervező; Szücsy Robert egyetemi tanársegéd formatervező; Labozár Antal intézeti mérnök; Giczi János szakoktató; Polyák János egyetemi adjunktus üvegtervező iparművész.

Meghívott előadók: Szurcsik János formatervező művész, grafikus; Ujvárosi Lajos c. egyetemi docens nyomdaipari mérnök; Kuzsel Gabriella keramikus művész; Sütő Erika keramikus művész; Bágyi Imre gépészmérnök; Üveges Péter formatervező művész; Keszei Fruzsina formatervező művész; Söjtöri Nóra formatervező művész; Barka Ferenc grafikus művész; Petrő Dávid faipari mérnök.

Csomagolás és grafika szak (a Formatervező Tanszéken)

Feledata az arculati tervezés, csomagolástervezés, logók, atrappok, termékkínáló egységek, céges emblémák ezekhez a grafikai tervezés. E szakon is kimagasló eredmények születtek és születnek ma is.

Oktatók: A kiváló Gollob József egyetemi docens, később címzetes egyetemi tanár, formatervező művész, akinek kinevelt hallgatói közül tanársegédek, docensek lettek Juhász Márton tipográfus alkalmazott grafikusművész, egyetemi főmunkatárs és Gosztom András alkalmazott grafikusművész egyetemi. adjunktus – ma is oktatnak Intézetünkben.

Meghívott előadók: Szurcsik János grafikusművész és Barka Ferenc grafikusművész.

Szilikátipari és Keramikus formatervező művész képzés

A NYME-FMK az Alkalmazott Művészeti Intézettel karöltve együttműködési szerződést kötött 2004-ben „A Nemzetközi Kerámia Stúdió Oktató Központ”-tal. Így a formatervező szakon belül megindult ez a képzés is.

Oktatók: Probstner János keramikus művész egyetemi adjunktus, majd c. egyetemi tanár, a Stúdió igazgatója és Polyák János üvegtervező iparművész, egyetemi adjunktus oktattak.

Meghívott előadók: Kuzsel Gabriella keramikusművész; dr. Kálmánné Albrecht Júlia keramikus művész; Sütő Erika keramikus művész.

Tervezőgrafika Szak:

2010-ben alakult, részben a csomagolás és grafikai szakról indult el

Oktatók: habil. Orosz István DLA grafikus, Kossuth-díjas filmrendező egyetemi tanár, az első vezető; Cakó Ferenc alkalmazott grafikus egyetemi docens; Kassai Ferenc grafikus, egyetemi adjunktus, főtanácsadó; Vida Győző alkalmazott grafikus tervező művész, egyetemi docens később szakvezető; Juhász Márton tipográfus grafikusművész.

Meghívott előadók: Barka Ferenc grafikus; Bartos Mónika környezetgazdász, Nádai Ferenc; Kiss István grafikusművész; Békés Rozi grafikus illusztrátor; Takács Márton grafikusművész; Maczó Péter DLA grafikus művész egyetemi docens.

Diplomázott hallgatók

Az Építész Tanszéken diplomázott hallgatók létszáma 1999–2013

Osztatlan képzésben (5 év) okleveles építésztervező művész diplomát kapott 141 fő.

BA alapképzésben (3 év) 2011–2013 építőművész diplomát kapott 34 fő.

MA mesterképzésben (3+2 év) 2012–2013 okleveles építésztervező művész diplomát kapott 12 fő.

Összesen az AMI-ban 187 fő diplomázott.

A Formatervező Tanszéken diplomázott hallgatók (ipari formatervező) létszáma 1999–2013

Osztatlan képzésben (5 év) okleveles formatervező művész diplomát kapott 87 fő.

BA alapképzésben (3 év) 2010–2013 formatervező diplomát kapott 37 fő.

MA mesterképzésben (3+2 év) 2012–2013 okleveles formatervező művész diplomát kapott 1 fő.

Összesen az AMI-ban 125 fő diplomázott

A Csomagolás és Grafika szakon diplomázott hallgatók létszáma (1999–2013)

Osztatlan képzésben (5 év) diplomát kapott 73 fő.

BA alapképzésben (3 év) diplomát kapott 21 fő.

MA mesterképzésben (3+2 év) 0 fő.

Összesen a 20 évben 94 fő diplomázott.

A Szilikátipari – Szakirányon (üveg, porcelán, kerámia) diplomázott hallgatók (2006–2013)

Osztatlan képzésben (5 év) diplomát kapott 21 fő.

BA alapképzésben (3 év) diplomát kapott 8 fő

MA mesterképzésben (3+2 év) diplomát kapott 1 fő.

Összesen: 30 fő.

Tervezőgrafika Szakon diplomázott hallgatók létszáma (2011–2013)

BA alapképzésben (3 év) 27 fő.

MA mesterképzésben (3+2 év) 6 fő. (2011–2013 között még nem telt el 5 év.)

Összesen: 33 fő. a tárgyak megalkotására.

Az Alkalmazott Művészeti Intézetben diplomázott hallgatók létszáma (1999–2014)

KÉPZÉSEK	Osztatlan képzésben /5 év/	BA- alapképzésben /3 év/	MA- mesterképzésben (3+2 év)	Összesen
Belsőépítész majd Építész Tanszéken /1999-2014/	141 fő	34 fő	12 fő	187 fő
Formatervező Tanszéken /1999-2014/	87 fő	37 fő	1 fő	125 fő
Csomagolás és Grafika Szakon /1999-2014/	3 fő	21 fő	–	94 fő
Tervezőgrafika Szakon /2011-2014/	–	8 fő	1 fő	9 fő
Szilikátipari Szakirányon /2006-2014/	21 fő	8 fő	1 fő	30 fő
Összesítve	322 fő	108 fő	15 fő	445 fő

II. KITÜNTETÉSEK, DÍJAK, ELISMERÉSEK (1994–2014)

Ahhoz, hogy méltó helyén értékelhessük az Alkalmazott Művészeti Intézetnek a Magyar Felsőoktatási Művészképzésben betöltött szerepét, meg kell ismernünk az elmúlt húsz év vele kapcsolatos elismeréseit, díjait, kitüntetéseit:

Magyar Formatervezési Tanács

2003 Magyar Formatervezési Díj: Termékkategóriában: Ständeisky Dániel formatervező művész: „Silentium” kerti pihenőbútor család; Oktatási Minisztérium Különdíja: Terv-kategória, Medence csoport: Bodoczky Antal, Bérczi Zsófia, Magyar Gergely, Terebessy Tóbiás formatervező művész, Gross András, okl. építész, tervezőművész „Ability park” lefedése; Kiállított művek: Diák munka: Juhász Márton, csomagolás és grafikus művész: „Gaiwan kínai teáscsésze csomagolás”; Diákmunka – Terv-kategória: Szücsy Róbert formatervező művész: „Clarus kanapé” (bőr).

2004 Magyar Formatervezési Díj: Kiállított művek: Hegedűs Babett formatervező művész: „Kárpitos gyermekbútor, játékos funkciókkal”; Kertész Kristóf csomagolás és grafikus művész: „Törékeny tárgy csomagolás”.

2005 Magyar Formatervezési Díj: Diákkategória: Kocsis Hedvig csomagolás és grafikus művész: „Azték Chokolati”(csokoládézó arculati terve); Magyar Formatervezési Díj Vizuális Kommunikáció Kategória: Bieder Anikó, Gelsei Balázs csomagolás és grafikus művészek: „Anthropolis” (kulturális antropológiai folyóirat)

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Különdíja: Juhász Márton csomagolás és grafikus művész: „Nyugat-Magyarországi Egyetem arculata”; Kiállított művek: Kertész Kristóf csomagolás és grafikus művész: „Arkossy Bútor Kft. arculata”, Kovács-Szarka Zsófia Adrienn formatervező művész: „Gömbi zenélő fájáték”, Vad Gábor Zoltán formatervező művész: „Sakk-csokoládé”.

2006 Magyar Formatervezési Díj: Diákkategória: Kardulecz J. Nóra csomagolás és grafikus művész: „Internetteázó arculata”; Kiállított művek: Antics Ivett formatervező művész: „Orange puff és babzsák”, Fignár Levente csomagolás és grafikus művész: „Fővárosi Állat- és Növénykert arculata, információs rendszere”, Széles Péter formatervező művész: „Teacsomagolás”.

2007 Magyar Formatervezési Díj: Termékkategória: Két hallgató külön munkája: Pálos Andrea formatervező művész, Rakonczai Gábor formatervező művész: „óceáni evezős hajó”; Kiállított művek: Bogáti Gergő formatervező művész (csomagolás és grafika): „Ételhordó”, Koós Daniella formatervező művész: „Kattia” (étkező bútorcsalád”, Vad Gábor Zoltán formatervező művész (csomagolás és grafika): „Hex-Tri”(társasjáték), Szigeti Adrien formatervező művész (csomagolás és grafika): „A magyar méz promóciója”

2008 Magyar Formatervezési Díj: Diákkategória: Nyilas Kálmán formatervező művész: „Mobil szélgenerátor”; Kiállított művek: Juhos Lehel formatervező művész: „Satra”(ülőbútor család, étkező garnitúra), Imrik Erika formatervező művész (csomagolás és grafika): „Betonszerkezetben foglalt térelválasztó”, Koller Eszter formatervező művész: „Hullámkartonból készült mozgásfejlesztő papírhinta”, Bogáti Gergő formatervező művész (csomagolás és grafika): „Care-o-Bike kerékpárbolt arculata”.

2009 Magyar Formatervezési Díj: Diákkategória: Nagy Krisztina formatervező művész (csomagolás és grafika): „Pilop”(játékos eszközkészlet diszlexiás gyerekeknek); Az Oktatási Kulturális Minisztérium Szakállamtitkárának Különdíja: Diákkategória: Kovács György formatervező művész (csomagolás és grafika): „Börkesztyű csomagolás és arculat”; Kiállított művek: Ágostai György formatervező művész (csomagolás és grafika): „Calla projekt” (porceláncsészék és csomagolásuk), Koros Péter formatervező művész: „Hideg légbefújásos installáció” (baóbab fa)

2010 Magyar Formatervezési Díj: A Nemzeti Erőforrás Minisztérium Kulturális Államtitkárságának Különdíja: Diákkategória: Katyi Ádám tervezőgrafikai művész: „Tótfalusi Sans Serif betűtípus”; Kiállított művek: Holló Imrik Erika formatervező művész csomagolás és grafika): „Magma (Csíráztató készlet), Hangyás Gergely tervezőgrafikai művész: „YF Terve-

zőművész Hallgatók kiadványa”, Borsa Alíz Krisztina formatervező művész (csomagolás és grafika): „MS Borsa kézműves manufaktúra arculata”.

2011 Magyar Formatervezési Tanács: A Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős Államtitkárságának Különdíja: Diákkategória: Somogyi Éva tervezőgrafikus művész: „Radnóti Miklós: Naptár, Tér Verseskönyv”; Kiállított művek: Diákkategória: Tasi Attila formatervező művész: „Spine a posztumán ülés anatómiai helyes testtartást leképző gerinckímélő munkaszék”, Nagy Dániel formatervező művész: „Portcare hordozható fogászati műszerkészlet gyógyításhoz”, Varga Tünde tervezőgrafikus művész: „Aurora Könyvkiadó, arculat és zsebkönyvsorozat”, Szászné Kaltenecker Tímea tervezőgrafikus művész: „Lilafüredi Állami Erdei Vasút arculatterve”, Nádi Boglárka tervezőgrafikus művész: „Lázár Ervin: A zöld lific-pop-up mesekönyv”.

2012 Magyar Formatervezési Tanács: Magyar Formatervezési Díj: Diákkategória: Horváth Csilla tervezőgrafikus művész: „Látható és tapintható mesekönyv”; Kiállított művek: Diákkategória: Bernát Barbara tervezőgrafikus művész: „Szörnyhatározó könyv”, Nádi Boglárka tervezőgrafikus művész: „Bélyegsorozat tervezése, Magyar népmesékhez”, Gilicze Gergő tervezőgrafikus művész: „Diafilmgyár Kft arculata”, Valicsek Éva tervezőgrafikus művész: „Dr. Kelen környezettudatos EEG-Boksz (tojástartó) kozmetikumok akadálymentes csomagolása és arculati rendszere”, Pethő Veronika tervezőgrafikus művész: „Rip & Tea Teacsomagolás”, Eisenberg Réka tervezőgrafikus művész: „Zselici Bioméheskert arculati koncepciója és csomagolási rendszere”, András Edina formatervező művész (szilikát-szak): „Porcelán Teáskészletek Dekonstrukciója”, Gazdag Ernő, Török Ádám formatervező művészek: „X-1 szánkó koncepció”.

2013 Magyar Formatervezési Tanács: Kiállított művek: Diákkategória: Molnár Renátó tervezőgrafikus művész: „Breusó betűtípus”, Kelemen Richard tervezőgrafikus művész: „Noer Betűtípus + YG Magazin”, Perneczki Dorottya tervezőgrafikus művész: „Hidro Betűtípus”, Török Ádám formatervező művész: „Raller öv”, Molnár Rebeka tervezőgrafikus művész: „Powdered sugar” csomagolás terv, Farkas Villó Diána tervezőgrafikus művész: „Viva la Mamma félkészélelmiszer csomagolás”, Pethő Veronika tervezőgrafikus művész: „Weöres Sándor: Egysorosok”.

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj

2001 Gosztom András formatervező művész (grafika és csomagolás tervező): 1 év. „Hazai élelmiszeripari termékek csomagolásának fejlesztését szolgáló kutatások, világgazdasági és az európai követelmények figyelembevételével”.

2003 Ständeisky Dániel formatervező művész: 1 év. „Hazai lombosfa programhoz kapcsolódó tárgyi világ kialakítása, kísérletek kül- és beltéri tárgyak megalkotására.

2004 Gosztom András formatervező művész (grafika és csomagolás tervező): 2 év. „Enyém a lekvár! Exportképes biolekvár-család arculattervezése és fogyasztói csomago-

lása"; Máthé Zsuzsanna formatervező művész: 1 év. „Minden a helyére kerül! Selectbag szelektív hulladékgyűjtésre alkalmas tárolók tervezése lakásba”; Standeisky Dániel formatervező művész: 2 év. „Akácós Úr! A hazai lombosfa programhoz kapcsolódó tárgyi világ”.

2005 Gosztom András formatervező művész (grafika és csomagolás tervező): 3 év. „Exportképes biolekvár család arculatterve”; Standeisky Dániel formatervező művész: 3 év. „Hazai lombosfa program továbbfejlesztett változatai”; Máthé Zsuzsanna formatervező művész: 2 év. Hulladékgyűjtésre kültéri szelektív/eszközcsalád, utcabútor tervezése; Hegedűs Babett formatervező művész: 1 év. „Bútorjáték óvodásoknak”; P. Horváth Anna formatervező művész: 1 év. „Teki-mozgásfejlesztő játékkészlet tervezése, továbbfejlesztése”; Terebessy Tóbiás formatervező művész: 1 év. „Neo-Nomád fénylények és fényforrások létrehozása”.

2006 Buckó Bence formatervező művész: „Újrahasznosított, visszaforgatott anyagok alkalmazása új területeken”; Molnár Balázs formatervező művész: „Panellakások egészségügyi, tisztálkodási helyiségeinek felújítása”.

2007 P. Horváth Anna formatervező művész: 3 év. „Teki- mozgásfejlesztő játékkészlet tervezése továbbfejlesztése”; Terebessy Tóbiás formatervező művész: 3 év. „Neo-Nomád, Fénylények és fényforrások létrehozása”; Koós Daniella formatervező művész: 1 év. „Modern kertkultúrához illeszkedő tárgycsoport tervezése”; Molnár Balázs formatervező művész: „Panellakások vizesblokkjának áttervezése”.

2009 Juhos Lehel formatervező művész: 1 év. „Tárgy szférák”; Nagy Krisztina formatervező művész (csomagolás és grafikai művész): 1 év. „Együtt a legjobb”; Szász Boglárka Rita formatervező művész: 1 év. „Egyszerű és összetett”; Vajta Mónika építész tervező művész: „Radiátor mint látványelem”.

2010 Nagy Krisztina formatervező művész (csomagolás és grafikai művész): „Infokommunikáció mindenkié, infópont kialakítása vakoknak és látóknak QR kódra és Faktilés metodikára”; Pongrácz Farkas formatervező művész: „Alapelv: a hajtás. Fény a feszített szerkezetekben. Lámpatestek, Sümegi Éva formatervező művész (csomagolás és grafikai művész): „Végtelen variációk. Rendteremtés, rendszervezés: műanyag moduláris tároló termékcsalád. A CREA-Form”.

2011 Imre Eszter formatervező (szilikáttervező művész): „Terít-ék. Egyedi Ékszer-család a hagyományos herendi formakincs felhasználásával. A Herendi Porcelán.”

2013 Somogyi Éva tervező grafikai művész: „Weöres Sándor: ABC feldolgozása”.

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete diplomadíjai

Három kategóriában: a) Építészeti – Belsőépítészeti művész; b) Formatervező művész; c) Csomagolás és grafikus művész.

2003 a) Kovács Anikó: okleveles építésztervező művész – „1908-ban épült gépműhely rendezvényközponttá tervezése”; b) Szücs Róbert: formatervező művész – „Kanizsa

Trend Kft-nek tervezett kárpitos bőr ülőgarnitúra család”; c) Vass Petra: csomagolás és grafikus művész – „Margarin család csomagolás terve”.

2004 a) Töröcsik Ambrus: okleveles építésztervező művész – „Frank hegyi építészeti átalakítások Budapesten szabadtéri közösségi programokra”; b) Hegedűs Babett: formatervező művész – „Gyermekbútor tervezése játékfunkcióval”; c) Juhász Márton: csomagoló és grafikus művész – „A Nyugat Magyarországi Egyetem arculatterve”.

2005 a) Vitáris László: okleveles építész tervező művész – „Hajléktalanokat ellátó szociális intézmény”; b) Juhász Tibor: formatervező művész – „Motorcsalád formatervezése (Pannonia)”; c) Halász Zsófia: formatervező művész – „Táskacsalád tervezése”.

2006 a) Várhidi Bence: okleveles építész tervező művész – „Művészetek háza foghíjbe-építés Budapesten”; b) Tramantini Dóra: formatervező művész – „Kollégiumi bútorcsalád NYME épületeiben”; c) Fignár Levente: csomagolás és grafikus művész – „Bp. Állat- és Növénykert arculata, NYME Kollégiumának berendezése, bútorcsaládja”.

2007 a) Rabie Anisz: okleveles építész tervező művész – „Az Egyiptomi Kulturális Intézet épületterve”; b) Nyilas Kálmán: formatervező művész – „Mobilizálható szélgenerátor terve”; c) Szigeti Adrien: csomagolás és grafikus tervező művész – „A Magyar méz promóciója”.

2008 a) Furtenbacher Adrien: építésztervező művész – „Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Központ Bp. Buddhista épület kulturális adalékokkal”; b) Juhos Lehel: formatervező művész – „Közületi szék alumínium szerkezettel”; c) Nagy Krisztina: csomagolás és grafikus tervező művész – „Játékos eszközkészlet diszlexiával élő gyermekek részére”.

2009-től a MAOE Diploma-díj megszűnt.

III. OKTATÁS – KUTATÁS A XXI. SZÁZADBAN

Új design

Az okleveles építész tervezőművész, az okleveles belsőépítész és a környezettervező művészképzés a felsőoktatási intézményekben, új tananyag létrehozása (A szerző gondolatai)

Építészet

A ház mint architektúra valójában tárgy, tervezett új művészeti termék és design.

Belsőépítészet

A ház enteriőrjének teljes kiteljesítése, tervezett új művészeti termékek kidolgozott designja.

– A technológia rohamos fejlődését a piac és az ember sem tudja követni.

– A design innovatív megoldásokat kell hogy keressen.

- A felhasználó már ismert és kívánt igényeit ki kell elégíteni.
- Az új technológiákat be kell építeni a tervezési koncepciókba úgy, hogy a felhasználó megértse és értékelje.
- A képzésbe be kell emelni, és fejleszteni kell azon képességeket, ahol a felhasználó és a termék között interfész kapcsolat jöhet létre.
- Kutatás és fejlesztés, a tapasztalatszerzés a sok funkciót egyesítő folyamatban realizálódhat, így kapcsolatot hozhat létre az új technológia, a piac, és a felhasználó között.
- A designtapasztalatokat tudássá kell fejleszteni.
- A tudást meg kell osztani másokkal.
- A design hatékony eszköz kell hogy legyen a gazdasági és társadalmi életre.
- Hasznos életviteli folyamatokat kell generálni.
- Elő kell segíteni a szolgáltatások jó működését.
- Védeni kell a környezetet.
- Nemzeti programnak kell tekinteni a design fejlesztését; innovatív, új termékek létrehozásával hatékony kereskedelmi eszközként kell szolgálnia a termékeknek.
- A design a társadalmi haladás eszköze, új életviteli mintákat kell adnia. A design biztosítsa az igények és szándékok kielégítését, gondoskodást, innovációt, nagyobb tudatosságot
- Fontos szerepe van az értéknövelő felhasználói szemléletnek.
- Maximális szintre kell emelni a designoktatás mozgékonyágát, rugalmasságát, kreativitását, hogy követhesse, de meg is előzze a társadalmi és a technológiai gyors ütemű változásokat.
- A multidiszciplináris gondolkodás, az emberi kezdeményezések növelésével, az új technológiák felhasználásával a világ és a benne élő emberiség életét erősen befolyásolni képes design szemléletet kell megkövetelni.
- Az informatika, média, a távközlés, a vegyipar, a gépipar, a gyógyszeripar, a faipar minden terméke a közszolgáltatást és ágazatait kell hogy szolgálják.
- Előtérbe kell helyezni. a biotechnológiát, a nanotechnológiát, a hibridtechnológiákat.
- Az oktatási intézményekben ki kell alakítani csoportokat (építész, formás, grafikus).
- Együttműködési egységeket kell létrehozni a közös gondolkodás, az ötletfelvetés, a részfeladatok elemzése, a végleges tárgy megformálása, egyszóval a munka eredményessége érdekében.
- Kapcsolatokat kell kiépíteni a fejlesztők, a közsféra vezetői, az üzleti fejlesztők, a mérnökök, a technikusok, a közgazdászok, az informatikusok, a viselkedéskutatók felé.

Feladatok az építészeti tervezés és a belsőépítészeti tervezés során

- A tulajdonlás és az emocionális igények kielégítése,
- A jó funkció hasznossága (absztrakt termék),
- Jó vételár,

- Ökológiai tudatosság a termékekben,
- Már meglévő klaszterekhez való csatlakozás, közös szerződések,
- Kiszériás gyártás, gyors termékváltás,
- Kapcsolatkiépítés az egyetem és a gyártók között, felhasználói szerződés, jutalékrendszer bevezetése,
- Olyan közös terméktrendek kifejlesztése, amelyek mindkét fél részére anyagilag is hasznosak.

Az idén, 2014-ben ünnepli az Alkalmazott Művészeti Intézet fennállásának 20. évfordulóját, melynek során konferenciákkal, reprezentatív kiállítással mutatja be az iskolát az Intézet.

Talán ha nem is a teljesség igényével, de a fent leírtakból képet kaphat az Olvasó arról, hogyan és miért született meg Sopronban a Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnök Karán az Alkalmazott Művészeti Intézet.

Tóth Tibor Pál

belsőépítész tervező művész
bútoripari formatervező
Munkácsy Mihály-díjas
Érdemes Művész
c. Egyetemi tanár
az MMA rendes tagja

(A Szerző a NYME-AMI történetét és a szakmai összefüggéseket elsőként írta meg és állította össze, amelyet forrásértékére való tekintettel változtatás nélkül adunk közre. – Szerk.)